

นโยบาย.....

กรมอนามัย
ศูนย์อนามัยที่ ๑ นครราชสีมา

การบูรณาการส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัย และอนามัยสิ่งแวดล้อม

นพ.เอกชัย เพียรศรีวัชรา
ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑ นครราชสีมา

ประเด็นยุทธศาสตร์กรมอนามัย (Strategic Issues)

1. ส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัย

- 1.1 ส่งเสริมการเกิดและเติบโตคุณภาพ
- 1.2 ส่งเสริมเด็กวัยเรียนให้แข็งแรงและฉลาด
- 1.3 ส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่น
- 1.4 ส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพวัยทำงานที่พึงประสงค์
- 1.5 ส่งเสริมผู้สูงอายุไทยเพื่อเป็นหลักชัยของสังคม

2. สร้างความเข้มแข็งระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืน

3. อภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

4. ปฏิรูประบบงานสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงและมีธรรมาภิบาล

CIPO 45 ระบบส่งเสริมสุขภาพสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

A²IM (3ป 1บ)

GOAL

LE = 80 Year
HALE = 72 Year

Assessment (ประเมิน)

- Investigate, ● Diagnosis, ● Classified

Normal RISK ILL

+ Monitor

Advocacy (เป็นปากเป็นเสียง)

- Inform, educate, and empower
- Mobilize community, social marketing

Intervention (ปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ&อวล)

Improve
Maintain

Eliminate
Reduction,
Protection

Promote
to Excellence

Management (Regulate & Technical Support) (บริหาร/อภิบาล)

- ระดับประเทศ/กระทรวง
- Policy & Law
- ระดับจังหวัด/อำเภอ
- Model Development
- Health & En.H.
Provincial Profile
- HP&Env Assessment
- ระดับท้องถิ่น/ชุมชน
- Healthy Settings
- Health & Env.H.
City Profile
- EHA

ระบบการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. คนไทยอายุยืนยาว 80 ปี และมีสุขภาพดีตลอดอายุ 72 ปี (HALE)
2. ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม (Active Community)

A²I M. (3ป 1น)

Assessment (ประเมิน)

- Investigate
- Diagnosis
- Classified

Monitor

→ Health & Env.H. status & situation
→ By

Normal

RISK

ILL

- Surveillance
- Data & Information
- Analysis
- Prediction

Advocacy (เป็นปากเป็นเสียง)

- Inform, educate, and empower people about Health & Env.H. issues

- Mobilize community partnerships and actions to identify and solve Health & Env.H. problem

A

I

Intervention (ปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ & อวล)

Promote to Excellence

- เป้าหมายอนาคตของชุมชนชีวิต และสุขภาพ 5 กลุ่มวัย
- High touch & tech in PA, Nutrition, Oral Health

Protection

- Assure Quality of service (Health Promotion & Env.)
- Improve accessibility
- Law & Regulation

Eliminate Reduction

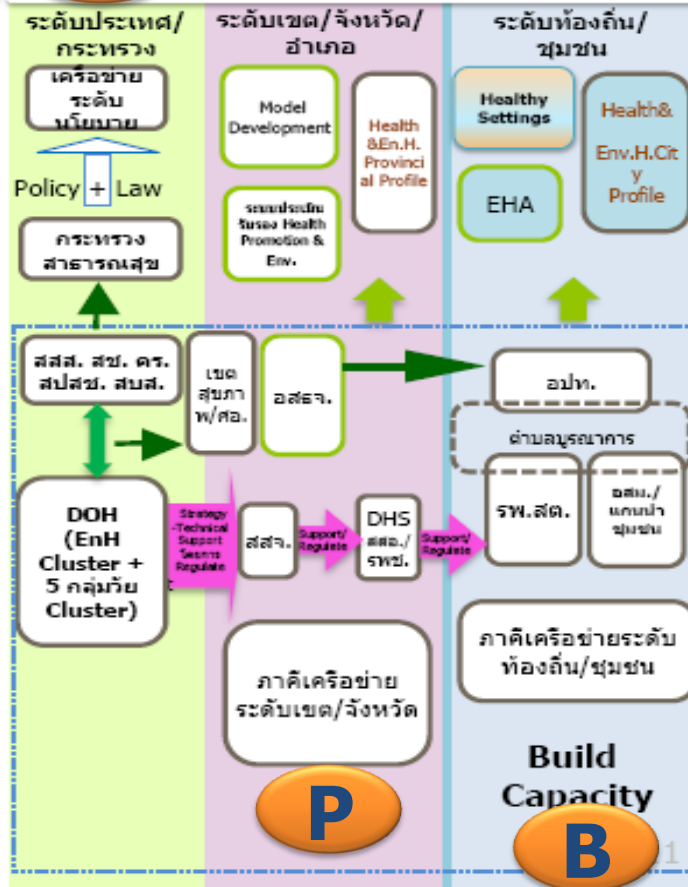
- Appropriate Health Behavior, and lifestyle
- PA - Target
- Nutrition - Target
- Env. -> Intervention
- ↓ Morbidity & Mortality in all group

Improve Maintain

- Specific age group Health Promotion Program
- Appropriate Health Behavior and lifestyle
- PA - Target
- Nutrition - Target
- Env. -> Intervention
- ↓ Morbidity & Mortality in all group

Management/ Governance (Regulate & Technical Support) (บริหาร/อภิบาล)

R

เฝ้าระวัง

6 Cluster (5 กลุ่มวัย + อนามัยสิ่งแวดล้อม)

5 มิติ (Risk factor, Protective factor, Promoting intervention, Health outcome, Life impact)

36 ตัวชี้วัด เช่น มารดาตาย, พัฒนาการสมวัย, สูงดีสมส่วน, ดุลลด, เข้าในวัยรุ่น, BMI ปกติ, พฤติกรรมที่เหมาะสม, การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ... ect

ระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม(ตำบลบูรณาการ)

กลยุทธ์การดำเนินงานในระดับพื้นที่

การใช้

การจัดการค่ากลาง

ในการพัฒนาแบบ

“เข้าถึง เข้าใจ พัฒนา”

เจตนารมย์

เพื่อให้พื้นที่ตำบลเป็นจุดแตกหักและเกิดการบูรณาการ
งานส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม
โดยใช้การจัดการค่ากลางในการพัฒนาแบบ
“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

(ตามแนวคิดนายแพทย์อมร นนทสูต)

การจัดการสุขภาพ

กลุ่มเสี่ยงด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

เข้าใจ

ด้วยระบบ 3 ข้อมูล

1. ข้อมูลสุขภาพของกลุ่มเป้าหมาย
2. ข้อมูลสถานะแวดล้อมทางกายภาพ/เศรษฐกิจ/สังคมของกลุ่มเป้าหมาย
3. ข้อมูลการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการสำหรับกลุ่มและพื้นที่เป้าหมาย

เข้าถึง

ด้วยระบบงานของ
ทีมสุขภาพประจำครอบครัว

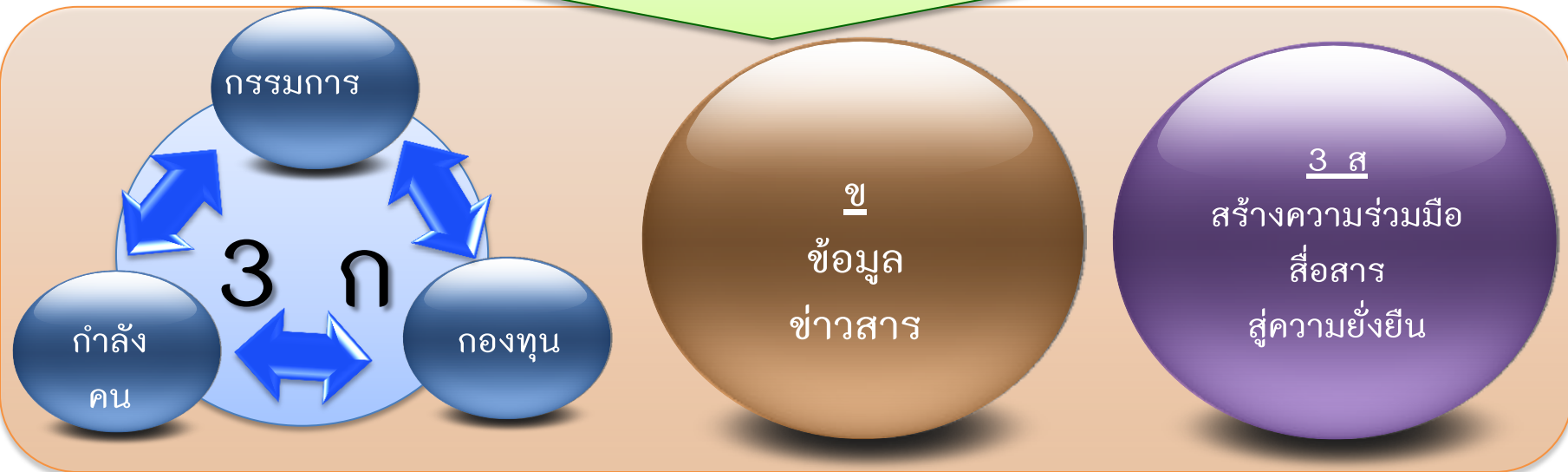
1. จำแนกและจัดลำดับความสำคัญตามลักษณะกลุ่มเป้าหมายย่อย เช่น พื้นที่เสี่ยง
2. ปฏิรูปโครงการสุขภาพจากแบบรายประเด็นเป็นรายกิจกรรม
3. กำหนดงานสำหรับแต่ละกิจกรรมจากมาตรฐานวิชาชีพหรือค่ากลางของชุมชน

พัฒนา

ระบบสาธารณสุข
สำหรับกลุ่มเป้าหมาย

1. ค่ากลางของโครงการกลุ่มเป้าหมายระดับเขต/จังหวัด/อำเภอ
2. บูรณาการงานในโครงการสำหรับกลุ่มเป้าหมาย กำหนดตัวชี้วัด
3. จัดสรรความรับผิดชอบด้านทรัพยากรระหว่างภาครัฐกับประชาชน
4. มอบอำนาจความรับผิดชอบการส่งเสริมสุขภาพให้ภาคประชาชน
5. สร้างนวัตกรรมสังคม

การสาธารณสุขมูลฐาน

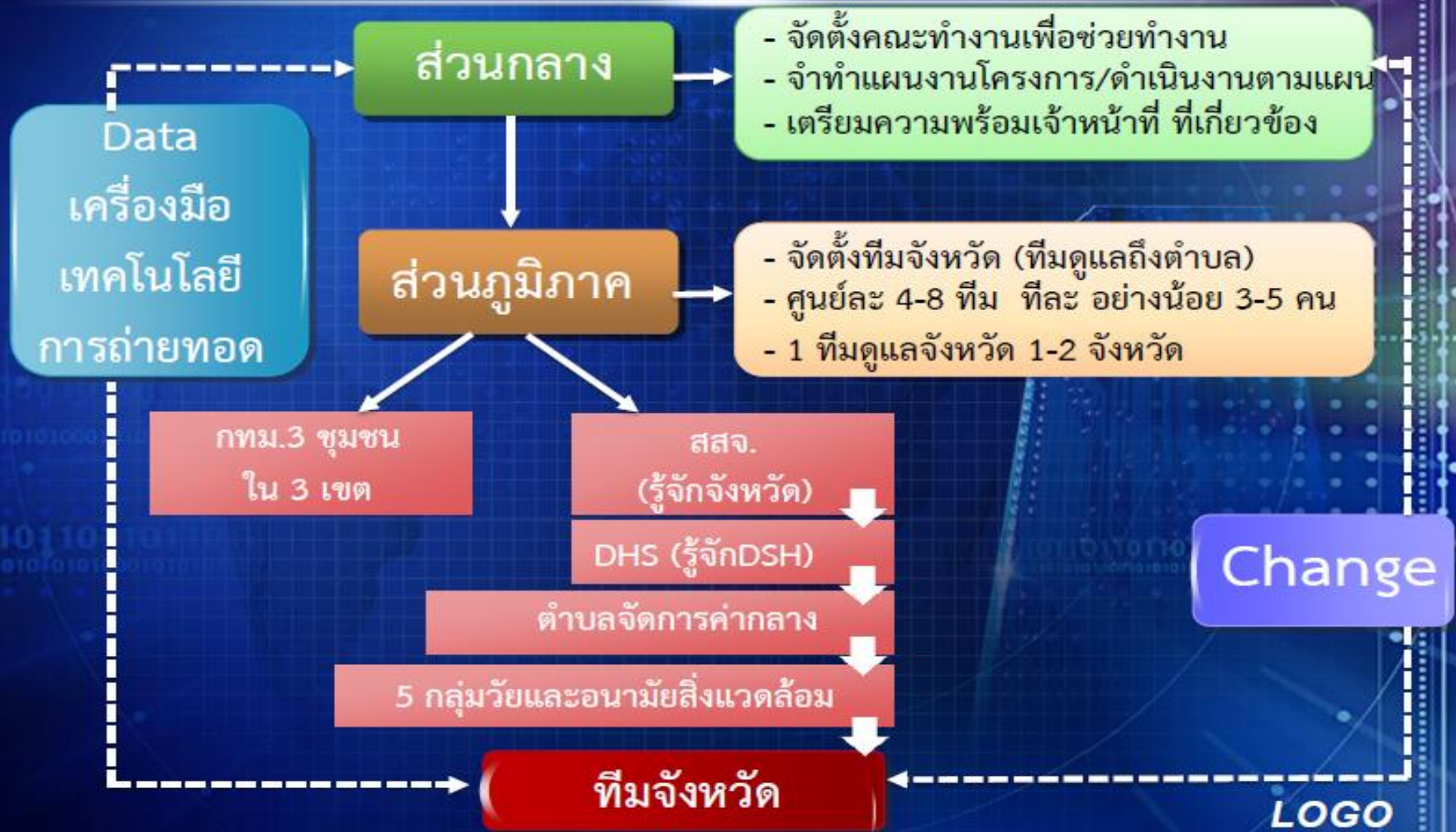

องค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน
จำนวน 14 องค์ประกอบ

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาคำาบลต้นแบบในการบูรณาการงานส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยการบูรณาการงานและองค์กรชุมชน (ประชาชน ภาครัฐ: ประชารัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง)
2. เสริมสร้างคุณค่าของงาน นำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนากระบวนการดำเนินงาน นวัตกรรม องค์ความรู้ เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับพื้นที่
3. เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานค่ากลางในระดับประเทศ เขต จังหวัด และระดับพื้นที่ 100 ค้ำบลต้นแบบบูรณาการด้านการส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัย และอนามัยสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินงาน/กลไกการดำเนินงาน

มาตรการสำคัญ (PIRAB) ของกรมอนามัย

P

1) ผลักดันให้เป็นนโยบายกระทรวงด้วยคณะกรรมการขับเคลื่อนโดยประสานกับกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สำนักอนามัยผู้สูงอายุ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อบูรณาการงานและเกณฑ์การประเมินตำบลจัดการสุขภาพแบบบูรณาการ 5 กลุ่มวัย อนามัยสิ่งแวดล้อม และตำบล Long term Care

2) ประสานเขตสุขภาพ สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพเขต สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อสนับสนุนให้มีการจัดทำค่ากลางที่คาดหวังระดับจังหวัด และบูรณาการหลักสูตรการอบรมนักจัดการสุขภาพระดับอำเภอ พี่เลี้ยงระดับตำบลและ อสม. นักจัดการสุขภาพ

I

1) กรมอนามัยจัดสรรงบประมาณเพื่อประชุมคณะกรรมการฯ อบรมวิทยากร เชี่ยวชาญการใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และค่ากลางแก่บุคลากร ศูนย์วิชาการ สนับสนุนค่ากลางความสำเร็จ สนับสนุนการอบรมครู ก เรื่องแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และการจัดการค่ากลาง

2) ประสานเขตสุขภาพ สสจ. และอปท. เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการอบรมครู ข และประสานท้องถิ่นในการปรับแผนงานโครงการเพื่อให้มีการบูรณาการโครงการจัดการสุขภาพ 5 กลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม

มาตรการสำคัญ (PIRAB)

R

ติดตามกำกับการทำงาน เยี่ยมเสริมพลัง

B

- 1) พัฒนาศักยภาพวิทยากรเชี่ยวชาญด้านแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และเทคนิคการใช้ค่ากลาง ในระดับเขต (Super Trainer)
- 2) Super Trainer ไปอบรมครู ก ในระดับจังหวัดทุกจังหวัด
- 3) ครู ก พัฒนาศักยภาพให้เกิดครู ข เพื่อขยายพื้นที่ตำบลเป้าหมาย

A

- 1) การสื่อสารนโยบาย และสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานแก่จังหวัดในพื้นที่เป้าหมาย เรื่องการใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และเทคนิคการจัดการค่ากลาง การสาธารณสุขมูลฐาน
- 2) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน
- 3) ถอดบทเรียนการทำงาน

การบูรณาการความร่วมมือ 4 กระทรวง (กลุ่มเด็กปฐมวัย)

เป้าประสงค์

เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

เป้าหมาย

Health แข็งแรง

Head เก่ง

Heart ดี มีวินัย

Hand ใฝ่เรียนรู้
มีทักษะ

วัยเรียน
6-14 ปี

- อาหารครบถ้วนเพียงพอ สะอาด
- บ้านสะอาด อากาศดี
- แปร่งฟันสะอาด
- กิจกรรมทางกาย/นอนเพียงพอ

- ทักษะชีวิต/สังคม
- สร้างค่านิยม วินัย คุณธรรม จริยธรรม ไม่ฟุ้งเฟ้อ

- รู้บทบาท และ ใฝ่เรียนรู้ อดทน

วัยรุ่น
14-21 ปี

- อาหารครบถ้วนเพียงพอสะอาด
- บ้านสะอาด อากาศดี
- แปร่งฟันสะอาด
- กิจกรรมทางกาย/นอนเพียงพอ

- ไม่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

- ทักษะชีวิต
- เพศวิถีศึกษา ทักษะ ปฏิเสธ

- มีเป้าหมายชีวิต (Self esteem)

ผ่าน Setting

ครอบครัวเป็นฐาน

ชุมชนร่วมสร้าง

โรงเรียน/ศูนย์เด็กเล็กตามมาตรฐาน

สถานบริการสุขภาพบริการ
ตามมาตรฐาน/ครอบคลุม

ประเด็นบูรณาการกลุ่มวัย

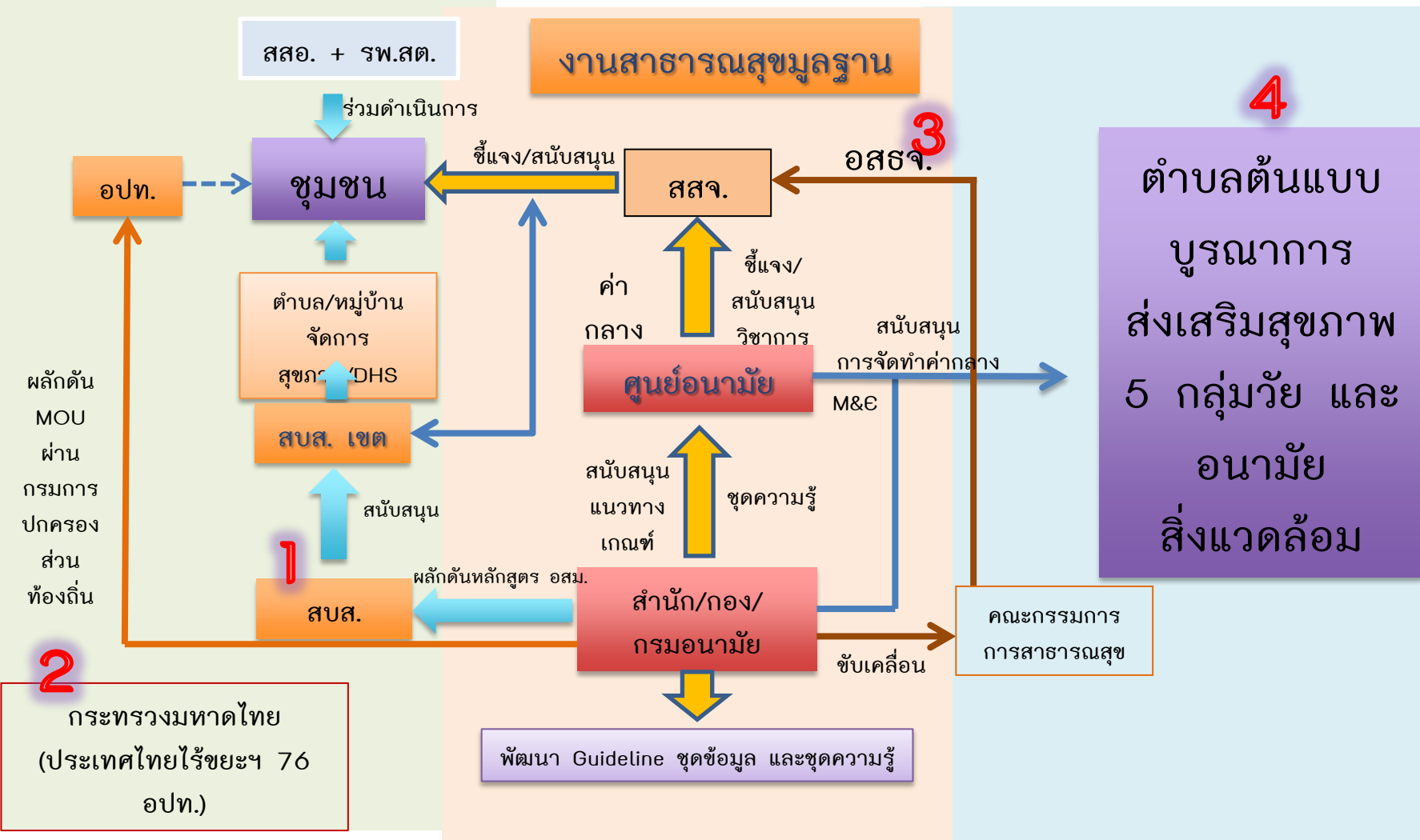
ตำบล LTC เป็น Entry Point

สู่ตำบลจัดการสุขภาพ 5 กลุ่มวัยแบบบูรณาการ

เป้าหมาย 1. ตำบลจัดการสุขภาพแบบบูรณาการ ร้อยละ 70

ประเด็นที่มุ่งเน้น	ระบบบริการ	การบริการ	การบริหารจัดการ
2.1 - E- - C 2.2 - Defect et AFI LD EQ/IQ 2.3 - Teenage preg. - ALC/ 2.4 - CKD/DM/HT 2.5 - c	1. SSS SLZSTSC 2. HDC (ai³/ rSF)	1. arCjal dEZH alFI Cal r - SSSLSD 5 2. laissahla/SaFurSOD alDasl agremguf loll FZsa (LZ L/dEdWegSl al-D) 2.1 MCH Board Quality 2.2 SrAS - lay gArEqOSI rSr ugnN-dl cFO FLDel AFI LD EQ/IQ 2.3 YFHS O-HOS 2.4 Ag Z-S 2.5 AeB Li Ao - c	1. Nprogram manager oM laFZsaqr lall el lcl 5 laadASSs sl lall afZsa al³/ edSl al-D rSF oEdl LZ LSaFZsa 2. sl lall al³/ - DHS - FZsa oM lael lcl - gNE LZalSZad - D Set lall al³/ FlAL³/Le . 3. M&E El Good/Best Prctice SLFZsa oM la el lcl 5 laadASSs sl lall la

กรอบแนวคิดการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

ตำบลจัดการสุขภาพแบบบูรณาการ เขตนครชัยบุรินทร์

เขต

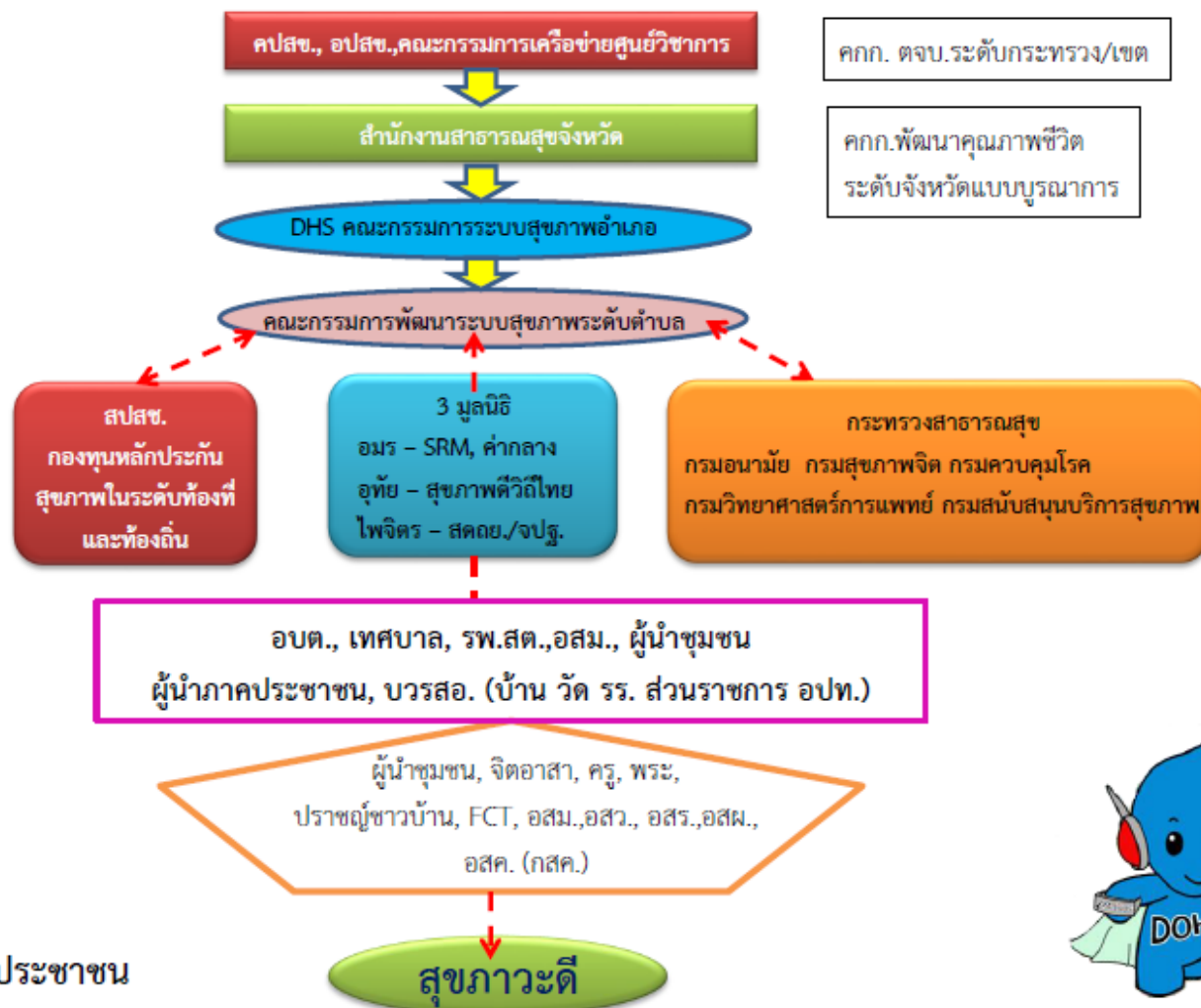
จังหวัด

อำเภอ

ตำบล

หมู่บ้าน

ครอบครัว/ประชาชน

ถนนชีวิตเพื่อสุขภาพ (LIFE COURSE APPROACH)

ความไม่เท่าเทียม
เกิดทุกช่วงวัยแต่แตกต่างกัน

Equity

สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย
ทั้งกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจ
แต่ละวัยสัมผัสเอื้อและไม่เอื้อ

Environment

Timing

ในแต่ละช่วงวัย มีวิกฤติ
และโอกาสของชีวิต
ไม่เหมือนกัน

Time Line

ทุนสะสมทั้งดีและเสีย
จะส่งผลต่อช่วงอายุต่อไปเรื่อยๆ

ถนนชีวิตเพื่อสุขภาพ (Life Course Approach)

ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุไทยเพื่อเป็นหลักชัยของสังคม

ส่งเสริมพฤติกรรม
อนามัยการเจริญ
พันธุ์ที่เหมาะสม
สำหรับวัยรุ่น

ส่งเสริมเด็กวัยเรียนให้
แข็งแรงและฉลาด

ส่งเสริมการเกิดและเติบโตคุณภาพ

สร้างความเข้มแข็งระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมพฤติกรรม
สุขภาพวัยทำงานที่
พึงประสงค์

การตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่น
12.4% (2557)

เด็กนักเรียนมีภาวะ
เริ่มอ้วนและอ้วน
12.45% (2558)

เด็กปฐมวัยมี
พัฒนาการไม่สมวัย
27.3% (2558)

ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึง
ประสงค์ 26% (สำรวจ HITAP)

วัยทำงานความชุกภาวะอ้วน
ชาย 28.4% หญิง 40.7% (2552)

อัตราการคลอดมี
ชีพหญิงอายุ
15-19 ปี 47.9
(2558)

เด็กปฐมวัย
มีส่วนสูงระดับดี
และรูปร่างสมส่วน
46.3% (2558)

อัตราส่วนการตายมารดา 31.2 ต่อ
แสนการเกิดมีชีวิต (2556)

กรมอนามัย
ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา

“นครชัยบุรินทร์”

เป็นผู้นำในการบริหารจัดการระบบสุขภาพ

แบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย